

Q.P. Code – 56641

First Year M.A. Degree Examination, OCTOBER/NOVEMBER 2015

(Directorate of Distance Education)

(Repeaters and Freshers)

Sanskrit

(DPA 510) Paper I – CLASSICAL SANSKRIT LITERATURE – I

Texts : 1) Kirātārjunīyam I and II cantos

2) Mahāśwetavrttānta of Kādambarī

Time : 3 Hours]

[Max. Marks : 70/80

सूचना : संस्कृतभाषया कन्नडभाषया आंग्लभाषया वा उत्तरितव्या।

I. श्लोकद्वयं विवृणुत ।

2 × 5 = 10

- (a) क्रियासु युक्तैर्नृप! चारचक्षुषो न वञ्चनीयाः प्रभवोऽनुजीविभिः।
अतोऽर्हसि क्षन्तुमसाधु साधु वा हितं मनोहारि च दुर्लभं वचः॥
- (b) पुरःसरा धामवतां यशोधनाः सुदुःसहं प्राप्य निकारमीशम्।
भवादृशाश्चेदधिकुर्वते रतिं निराश्रया हन्त हता मनस्विना॥
- (c) चतसृष्यपि ते विवेकिनी नृप विधासु निरुद्धिमागता।
कथमेत्य मतिविपर्ययं करिणी पङ्कमिवावसीदति॥

II. एकं गद्यभागं सानुवादं व्याख्यात।

10

- (a) आसीच्च मम मनसि - 'शान्तात्मनि दूरीकृतसुरतव्यतिकरेऽस्मिन् जने मां निक्षिपता किमिदमनार्येणासदृशमारब्धं मनसिजेन। एवञ्च नामातिमूढं हृदयमङ्गनाजनस्य, यदनुरागविषययोग्यतामपि विचारयितुं नालम्। क्रेदमतिभास्वरं धाम तेजसां तपसाञ्च, क्व च प्राकृतजनाभिनन्दितानि मन्मथपरिष्पन्दितानि। नियतमयं मामेवं मकरलाञ्छनेन विडम्ब्यमानामुपहसति। मनसा चित्रद्वेदं यदहमेवं गच्छन्त्यपि न शक्नोम्यात्मनो विकारमुपसंहर्तुम्'

(अथवा)

- (b) एवमुक्ता दीर्घमुष्णञ्च निश्वस्यं बाष्पायमानलोचना सनिर्वेदमवादीत् - राजपुत्र! या तस्यामतिदारुणायां हतनिशायमेभिरतिनृशंसैरसुभिर्न परित्यक्ता, सेदानीं परित्यज्यत इति दूरापेतम्। नूनमपुण्योपहतायाः पापायाः मम भगवानन्तकोऽपि परिहरति दर्शनम्। कुतश्च में कठिनहृदयायाः शोकः, सर्वमिदमलीकमस्य दुरात्मनः शब्दहृदयस्य, सर्वथाहमनेन त्यक्तत्रपेण निरपत्रपाणामग्रेसरीकृता।'

Q.P. Code – 56641

III. (a) पञ्चमहाकाव्येषु किरातार्जुनीयस्य स्थानं निर्धरत। 10

(अथवा)

(b) किरातार्जुनीयस्य द्वितीय सर्गं विमृशत।

IV. (a) 'गद्यं कवीनां निकषं वदन्ति' विशदयत। 10

(अथवा)

(b) महाश्वेतायाः पात्रचित्रणं कुरुत।

V. 'क' विभागाद्वयं 'ख' विभागाद्वयं प्रसङ्गानुसारं व्याख्यात। 4 × 2½ = 10

'क' विभागः

(a) रुजन्ति चेतः प्रसभं समाधयः।

(b) न विषादेन समं समृद्धयः।

(c) अहो दुरन्ता बलवद्विरोधिता।

'ख' विभागः

(d) अहो! जगति जन्तूनामसमर्थितोपनतान्यापतन्ति वृत्तान्तराणि।

(e) धैर्यधना हि साधवः।

(f) कठिनहृदये! दर्शनमात्रकेणापि न पुनरनुगृहीतोऽयमनुगतो जनः।

VI. (a) संस्कृतभाषायां अनुवादं कुरुत। (केवलं कन्नड-आंग्लमाध्यमाभ्यर्थिनां कृते) 10

Vedas are the most ancient and sacred scriptures of India. The Indian visionaries of the past and present have reposed staunch faith in them and considered them as authentic. Vedas are the representation of the divine truth. They are eternal. They are not the work of man and are hence called 'Apauruseya' or of divine origin. Vedas are the source of origin for the tradition of entire Indian poetry, history and also for achieving the four purusharthas. Indians accept vedic statements without questioning. There is complete unanimity among all the scholars that Veda is authentic.

ಭಾರತದ ಅತ್ಯಂತ ಪ್ರಾಚೀನವಾದ ಮತ್ತು ಅತೀ ಪವಿತ್ರವಾದ ಧರ್ಮ ಗ್ರಂಥಗಳೇ ವೇದಗಳು. ಭಾರತದ ಹಿಂದಿನ ಮತ್ತು ಇಂದಿನ ಎಲ್ಲಾ ದಾರ್ಶನಿಕರು ವೇದಗಳನ್ನು ತಮ್ಮ ನಂಬಿಕೆಯ ಮೂಲವನ್ನಾಗಿ ಮತ್ತು ಪ್ರಮಾಣ ಗ್ರಂಥವನ್ನಾಗಿ ಸ್ವೀಕರಿಸಿದ್ದಾರೆ. ವೇದಗಳು ದೈವೀ ತತ್ವವನ್ನು ಪ್ರತಿನಿಧಿಸುವವು. ಅವು ನಿತ್ಯ ಅವು ಯಾರಿಂದಲೂ ರಚಿತವಾದವುಗಳಲ್ಲ. ಆದ್ದರಿಂದಲೇ ಅಪೌರುಷೇಯ. ಭಾರತದ ಸಕಲ ಕಾವ್ಯ-ಇತಿಹಾಸಾದಿ ಪರಂಪರೆಗಳಿಗೂ, ಧರ್ಮಾದಿ ಚತುರ್ವಿಧ ಪುರುಷಾರ್ಥಗಳಿಗೂ ಮೂಲ ಉಗಮ ಸ್ಥಾನವೇ 'ವೇದ' ವೇದ ವಾಕ್ಯವೆಂದರೆ ಭಾರತೀಯ ಜನತೆಗೆ ಮರುಮಾತಿಲ್ಲದೆ ನಡೆಸಬೇಕಾದುದು ಎಂಬ ಗೌರವ ಭಾವನೆ ಇದೆ. ಶಾಸ್ತ್ರಕಾರರಿಗೆಲ್ಲ ವೇದ ಪ್ರಾಮಾಣ್ಯದ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಐಕ್ಯವಿರುತ್ತದೆ.

Q.P. Code – 56641

- (b) कन्नडभाषायां आंग्लभाषायां वा अनुवादं कुरुत (केवलं आंग्लकन्नडमाध्यमाभ्यर्थिनां कृते) **10**

अस्ति केरलेषु पूर्णायाः सरितस्तटे कालटी नामको ग्रामः। तमध्युवास शिवगुरुर्नाम द्विजेन्द्रो, यस्य विद्याधिराज इत्यन्वर्था समाख्या प्रथते स्म। तस्य पत्न्यामार्याम्बायां लोकगुरुः श्रीशङ्करो जज्ञे। कवचहरीये वयसि वर्तमाने पुत्रे शिवगुरुः शिवसायुज्यमवाप। सुमेधाः श्रीशङ्करो माता नियुक्तो गुरुकुले वेदान् शास्त्राणि चाधिजगे। अद्भुतप्रतिभोऽयं बालकः अष्टहायन एवाधीतविद्यो गुरुकुलात् समावृत्तः। निसर्गतो निवृत्तिमार्गमनुसन्दधानः श्रीशङ्करो मातरं प्रसाद्य संन्यासं गृहीतवान्। “यदहरेव विरजेत् तदहरेव प्रव्रजेत्, ब्रह्मचर्यादेव प्रव्रजेत् गृहाद्वा वनाद्वा” इति हि समामनन्ति।

- VII. सूक्तिद्वयस्य अर्थविस्तरणं कुरुत। (केवलं संस्कृत माध्यमाभ्यर्थिनां कृते) **20**

- (a) सर्वे गुणाः काञ्चनमाश्रयन्ति।
(b) दानमेकं कलौ युगे।
(c) नहि ज्ञानेन सदृशम् पवित्रमिह विद्यते।

FOR FRESHERS ONLY

- VIII. (a) वनेचरस्य उक्तीः संगृह्य लिखत। **10**

(अथवा)

- (b) बाणस्य देशकाल कृतीः अधिकृत्य प्रबन्धमारचयत।